

KLAGANDE

Region Norrbotten

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 27 april 2021 i mål nr 2449-20 och 3133-20, se bilaga A

SAKEN

Statlig ersättning för asylsökande

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bestämmer att Region Norrbotten har rätt till ersättning från Migrationsverket för vård avseende T.D. för perioden den 13 mars–23 april 2019.

Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Region Norrbotten yrkar i första hand ersättning enligt sina ansökningar och i andra hand, om kammarrätten anser att T.D. inte omfattas av personkretsen som har rätt till ersättning för hela perioden, ersättning för den tid då han omfattades av förordningen (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande, förordningen. Regionen anför följande.

Enligt 1 och 2 §§ förordningen har en region rätt till ersättning från Migrationsverket för hälso- och sjukvård för omedelbar vård och vård som inte kan anstå avseende personer som omfattas av förordningens personkrets. Rättsspsykiatrisk vård är vård som inte kan anstå. Det framgår inte av förordningen att rättsspsykiatrisk vård eller annan psykiatrisk vård är undantagen från förordningens tillämpningsområde. Det finns vidare ingen lag, förordning eller föreskrift som innebär att Statens institutionsstyrelse, SiS, ska stå för kostnaden. Regionen har inget avtal med SiS som innebär att den ska betala kostnaderna när en person dömts till ungdomsvård och inom ramen för denna får rättsspsykiatrisk vård.

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Det har nu kommit fram att T.D. inte omfattades av förordningen efter den 23 april 2019. T.D. hade inte rätt till dagersättning enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA, efter den 23 april 2019. Han bedömdes sakna rätt till dagpenning efter den 3 december 2018 på grund av inkomst av eget arbete. Hans utvisningsbeslut vann laga kraft den 26 mars 2019 och hans tidsfrist att frivilligt lämna landet löpte ut den 23 april 2019. Inget verkställighetshinder har beviljats, utvisningsbeslutet har inte inhiberats och han har inte heller beviljats ny prövning. Inget avslagsbeslut avseende dagersättning fattades, men när tidsfristen att lämna landet löpte ut upphörde rätten till dagersättning enligt LMA. T.D. saknade alltså rätt att vistas i Sverige efter den 23 april 2019 och omfattades då inte av rätt till ersättning enligt LMA, vilket är en förutsättning för att ersättning ska utgå enligt förordningen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Rättslig reglering

Av 2 § förordningen framgår följande. Ersättning får ges för hälso- och sjukvård som enligt andra och tredje styckena lämnas till utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 LMA. Av andra stycket framgår att för personer som fyllt 18 år ges ersättning för omedelbar vård och vård som inte kan anstå samt för annan här inte aktuell vård.

Av 6 § förordningen framgår bland annat att hälso- och sjukvård enligt 2 och 4 §§ ersätts i form av schablonersättning som lämnas med ett visst belopp per kvartal och person som bor inom regionen eller kommunen och är registrerad hos Migrationsverket.

I 7 § första stycket förordningen anges följande. För vård åt utlänningar som avses i 2 § första stycket och 3 § får Migrationsverket betala ut särskild ersättning, om kostnaden för en vårdkontakt uppgår till mer än 100 000 kr beräknat enligt riksavtalet för hälso- och sjukvård. Den särskilda ersättningen ska motsvara den kostnad som överstiger 100 000 kr och ska beräknas enligt riksavtalets bestämmelser.

Av 11, 11 a och 12 §§ LMA framgår när rätten till bistånd enligt den lagen upphör. Rätten till ersättning upphör för en vuxen utan barn, om det inte är uppenbart oskäligt, när utlänningens tidsfrist för frivillig avresa löper ut om inte någon av undantagssituationerna i 11 eller 11 a § är uppfyllda.

Det framgår av 19 § första stycket lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård att om den dömde behöver hälso- och sjukvård och nödvändig behandling inte kan ges på ungdomshemmet, bör den allmänna sjukvården anlitas och personen kan föras över till ett allmänt sjukhus. I tredje stycket anges att om behandlingen sker på en sådan sjukvårdsinrättning som avses i 6 § första stycket lagen (1991:1129) om

rätt psykiatrisk vård gäller vissa bestämmelser i den lagen och i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

Kammarrättens bedömning

Frågan i målen är om Migrationsverket ska ersätta regionen för vårdkostnader avseende T.D. enligt 7 § förordningen.

En första förutsättning för ersättning från Migrationsverket enligt 7 § förordningen är att personen som fått vård tillhör den personkrets som framgår i 1 § första stycket 1 och 2 LMA, det vill säga antingen är asylsökande eller har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Mot bakgrund av de uppgifter som Migrationsverket nu lämnat konstaterar kammarrätten att T.D. inte längre var asylsökande efter den 23 april 2019, eftersom han då inte omfattades av rätten till ersättning enligt LMA. Det innebär att ersättning enligt 7 § förordningen inte kan beviljas för honom efter det datumet. Den vårdperiod som ersättning kan komma i fråga är därför perioden den 13 mars–23 april 2019.

Nästa fråga är om den vård som ansökan avser är av sådan karaktär att den kan ersättas. Det är endast omedelbar vård och vård som inte kan anstå som kan ersättas. Av läkarintyg som finns i handlingarna framgår att den psykiatriska vården som T.D. behövde var akut och att han behövde kontinuerliga sjukvårdsinsatser på en psykiatrisk klinik. Vården var därför av sådant slag att den inte kunde anstå och bedöms därför vara ersättningsbar.

Slutligen ska ställning tas till om den omständigheten att T.D. verkställde slutna ungdomsvård på ett ungdomshem i SiS regi när vårdbehovet uppkom på något sätt påverkar frågan om ersättning. Regionen anser att det inte finns något stöd för att kostnaden för vården ska bäras av SiS och påtalar att något avtal inte finns mellan parterna med den innebörden.

Migrationsverket anser att på samma sätt som Kriminalvården ansvarar för vårdbehov som uppstår när en person verkställer ett fängelsestraff, bör SiS ansvara för vårdbehov under tid då en person ges sluten ungdomsvård och hänvisar till att sluten ungdomsvård endast kommer i fråga vid grövre brottslighet och att vistelsen vid den psykiatriska kliniken räknats in i verkställighetstiden.

Kammarrätten konstaterar att det inte finns någon lag, förordning eller föreskrift som uttryckligen reglerar kostnadsansvaret för psykiatrisk vård av en utlänning som verkställer påföljden sluten ungdomsvård.

I propositionen 1999/00:44 behandlas förändringar av lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. I propositionen finns vissa uttalanden om vårdkostnaderna för utländska medborgare, både för personer som omfattas av förordningen och som inte gör det samt uttalanden om praxis på området. Det anges att staten genom Kriminalvården står för vårdkostnaderna när rättspsykiatrisk vård ges till en person som är dömd till fängelse. Ett argument som förs fram är att det vid rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning är domstol och inte ansvarig läkare som avgör vårdtidens längd (s. 111 f.). Uttalandena berör enligt kammarrättens mening inte den situationen när personer ges sluten ungdomsvård via SiS och ger inte något stöd för att det är staten genom SiS som ska stå för vårdkostnaderna i ett fall som det nu aktuella. Uttalandena ger inte heller i övrigt något svar på den fråga som nu ska prövas.

Sammanfattningsvis gör kammarrätten följande bedömning. Under den tid då T.D. omfattades av LMA, den 13 mars –den 23 april 2019, och vårdades för sluten ungdomsvård, uppstod ett behov av psykiatrisk vård för honom som inte kunde anstå. Det finns inte något lagligt stöd för att vården i detta fall ska bekostas av SiS. Det finns inte heller någon reglering som undantar denna situation från tillämpningsområdet för förordningen. Mot denna bakgrund anser kammarrätten att regionen har rätt att få ersättning för

vårdkostnaderna enligt 7 § i förordningen. Det ankommer på
Migrationsverket att beräkna ersättnings storlek.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2021-04-27
Meddelad i KarlstadMål nr
2449-20
3133-20**KLAGANDE**

Region Norrbotten

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGADE BESLUT Migrationsverkets beslut den 2 och den 29 april 2020, dnr 7321-2019-23115
samt 7321-219-37812**SAKEN**Statlig ersättning enligt förordningen om statlig ersättning för hälso- och
sjukvård till asylsökande**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

PostadressBox 568
651 12 Karlstad**Besöksadress**Rådhuset, Stora
torget**Telefon**

054-14 85 00

E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se**Telefax**

-

Expeditionstidmåndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Migrationsverket beslutade att avslå Region Norrbottens (regionen) ansökningar om statlig ersättning för vårdkostnader avseende individen T.D. för perioderna den 13 mars – den 24 maj 2019 samt den 25 maj– den 8 augusti 2019. Vidare beslutade Migrationsverket att bevilja regionens ansökan om ersättning för vårdkostnader, efter avdrag med 100 000 kr, med 36 685 kr avseende perioden den 8 augusti – den 12 september 2019. Som skäl för besluten angavs i huvudsak följande.

Vården avser en individ som har dömts till sluten ungdomsvård. Under tiden för den slutna ungdomsvården har individen bedömts vara i behov av psykiatrisk vård och har därefter, enligt beslut från kriminalvården, vårdats enligt lagen om rättspsykiatrisk vård (1991:1129), LRV. Av förarbeten framgår att kostnadsansvaret åligger den som har kostnadsansvar för ”grundpåföljden”, oavsett vad som sedan händer och vilka kostnader som uppkommer under verkställigheten. Att en individ som är intagen vid särskilt ungdomshem eller anstalt är i behov av psykiatrisk vård under en period medför inte att straffet övergår till rättspsykiatrisk vård. Den vård som bedrivs på fängelser i dag bekostas av Kriminalvården och om det finns mer omfattande behov av psykiatrisk vård kan det hända att personen under den akuta tiden i stället får vistas på en psykiatrisk/rättspsykiatrisk klinik där det finns bättre resurser. Det gör dock inte att fängelsestraffet övergår till rättspsykiatrisk vård. Det är Migrationsverkets mening att samma sak gäller för den som dömts till sluten ungdomsvård. Under sådana förhållanden saknar Migrationsverket laglig möjlighet att bevilja ersättning enligt lagen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen).

Regionen yrkar att ersättning ska beviljas i enlighet med ansökningarna samt att Migrationsverket inte ska dra av 100 000 kr för perioden den 8 augusti – den 12 september 2019. *Regionen* anför i huvudsak följande. De legala

förutsättningarna för att erhålla ersättning i enlighet med regionens ansökan är uppfyllda. Det finns inget stöd i lag för att Statens institutionsstyrelse (SiS) ska ersätta regionen för de aktuella vårdkostnaderna. Av förarbetena framgår att för det fall en individ inte omfattas av asylersättningsförordningen får den enskilda regionen stå för kostnaderna. Det är i målet ostridigt att den aktuella personen omfattas av asylersättningsförordningen.

Migrationsverket ska därför stå för kostnaderna. Vården har pågått sedan den 13 mars 2019 och har skett inom ramen för en vårdkontakt.

Migrationsverket ska därför inte dra av 100 000 kr mer än en gång för hela ansökningsperioden.

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Endast ett avdrag på 100 000 kr avseende vårdkontakten under perioden den 8 augusti – den 12 september 2019 har gjorts. För kostnaderna för vården inom den slutna ungdomsvården görs inget avdrag, eftersom dessa kostnader inte ska täckas av Migrationsverket.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Rättsliga utgångspunkter

Ersättning får ges för hälso- och sjukvård som enligt andra och tredje stycket lämnas till utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (2 § förordningen [1996:1357] om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande, nedan förordningen).

Av 7 § förordningen framgår bl.a. att den särskilda ersättningen ska motsvara den kostnad som överstiger 100 000 kr.

Förvaltningsrättens bedömning

Regionen har hos Migrationsverket bl.a. sökt ersättning enligt förordningen för vårdkostnader avseende T.D. för perioderna den 13 mars – den 24 maj och den 25 maj– den 8 augusti 2019. Av utredningen i målet framgår att T.D. under dessa perioder avtjänade ett straff i form av sluten ungdomsvård. Under tiden för denna vård bedömdes han vara i behov av psykiatrisk vård, varför han kom att vårdas för detta, bl.a. enligt LRV.

Det är i målet ostridigt att T.D. under de aktuella perioderna tillhörde den kategori av utländska medborgare som omfattas av förordningen. Enligt 1 § andra stycket förordningen beslutas och betalas ersättning enligt förordningen av Migrationsverket. Av förarbeten framgår dock att, när den aktuella kategorin utlänningar döms till fängelse och det därefter fattas beslut om att utlänningen ska beredas rättspsykiatrisk vård, staten genom Kriminalvården står för vårdkostnaderna (prop. 1999/2000:44 s. 112). I förevarande situation har den enskilde dömts till sluten ungdomsvård, varefter behov av psykiatrisk vård har uppkommit. Den enskilde har därför vårdats bl.a. enligt LRV. Det kan konstateras att sluten ungdomsvård endast kommer i fråga i fall av grövre brottslighet, och påföljden får i normalfallet anses som ett för ungdomar tillgängligt alternativ till fängelse. På motsvarande sätt som Kriminalvården ansvarar för verkställda påföljder, som exempelvis fängelsestraff, är det SiS som ansvarar för verkställigheten av sluten ungdomsvård (se 1 § förordningen [2007:1172] med instruktion för Kriminalvården samt 3 § lagen [1998:603] om verkställighet av sluten ungdomsvård).

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att motsvarande syn på frågan om kostnadsansvar som framkommer i nyss nämnda förarbeten ska tillämpas i fråga om utlänningar av den aktuella kategorin som döms till

sluten ungdomsvård och som under denna tid har fått psykiatrisk vård i form av bl.a. rättspsykiatrisk vård. Migrationsverket får därför anses sakna laglig möjlighet att bevilja ersättning för aktuella perioder enligt hälso- och sjukvårdsförordningen. Migrationsverket har därmed haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Migrationsverket har beviljat regionens ansökan om ersättning för vårdkostnader, efter avdrag med 100 000 kr, med 36 685 kr avseende perioden den 8 augusti – den 12 september 2019. Förvaltningsrätten konstaterar att det inte framkommit annat än att avdrag med 100 000 kr inte har gjorts vid annat tillfälle avseende den aktuella vårdkontakten. Migrationsverket har därmed haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås även i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-03).

f.d. lagman

Målen har föredragits av .

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.